

ΤΕΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΣ ΔΕΚΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
WiMAX MIMO IEEE 802.16m
STUDY OF A WiMAX MIMO
IEEE 802.16m RECEIVER

ΤΟΥΡΜΠΕΣΛΗ ΦΛΩΡΙΤΣΑ ΑΕΜ 3766
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Δρ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- **Εισαγωγή**
  - Σκοπός της εργασίας
  - Θεωρητικός στόχος
  - Πρακτικός στόχος
- **Εισαγωγή στο WiMAX**
  - Χρονική εξέλιξη προτύπου IEEE 802.16
- **Σύντομη περιγραφή του block διαγράμματος του WiMAX IEEE 802.16m και της κωδικοποίησης που χρησιμοποιεί.**
- **Προσομοίωσης με την χρήση του ADS (Advanced Designed System)**
  - Περιγραφή της προσομοίωσης
  - Αποτελέσματα προσομοίωσης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- **Σκοπός** της παρούσας πτυχιακής εργασίας είναι η μελέτη ενός δέκτη WiMAX 802.16m.
- **Θεωρητικός στόχος της εργασίας αποτελεί :**
  - Η μελέτη της εξέλιξης του πρότυπου WiMAX ως το πρότυπο IEEE 802.16m.
  - Η κατανόηση των παρεμβολών που αφορούν τον πομπό και τον δέκτη ενός συστήματος OFDM καθώς και το μέσο διάδοσης.
  - Μέθοδοι που εξασφαλίζουν καλύτερες επιδόσεις συστήματος.
- **Πρακτικός στόχος της εργασίας αποτελεί:**
  - Η μελέτη του ρυθμού εσφαλμένων bits (BER) και η μελέτη του ρυθμού εσφαλμένων πλαισίων (FER) σε συνάρτηση του λόγου σήματος προς θόρυβο (SNR).
  - Η προσομοίωση με την χρήση του προγράμματος ADS (Advanced Designed System)

ΠΡΟΤΥΠΑ WiMAX 802.16

1998	IEEE 802.16	MAN – Metropolitan Area Network
2001	IEEE 802.16 – 802.16a	Συστήματα μονού φορέα WMAN-SC
2003	IEEE 802.16d	OFDMA
2005	IEEE 802.16e	Προδιαγραφές επιτρέπουν την κίνηση με ταχύτητες οχημάτων
2006	IEEE 802.16m	Καλύπτει απαιτήσεις 4^{ης} γενιάς κινητών συστημάτων

ΣΤΟΧΟΙ WiMAX 802.16m

- **ΑΥΞΗΣΗ ΡΑΔΙΟΚΑΛΥΨΗΣ**

20-30 % αύξηση της περιοχής κάλυψης

- **ΦΑΣΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΚΡΙΣΗ**

Λειτουργίες MIMO πολλαπλών χρηστών, επαναχρησιμοποίηση της συχνότητας, κυκλικό πρόθεμα 1/16

- **ΑΥΞΗΣΗ ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

Τα κανάλια δεν χρειάζεται να έχουν το ίδιο εύρος ζώνης και να βρίσκονται στην ίδια ζώνη συχνοτήτων

- **ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗΣ**

Βελτίωση σε εφαρμογές πραγματικού χρόνου πχ. VoIP, διαδικτυακά παιχνίδια

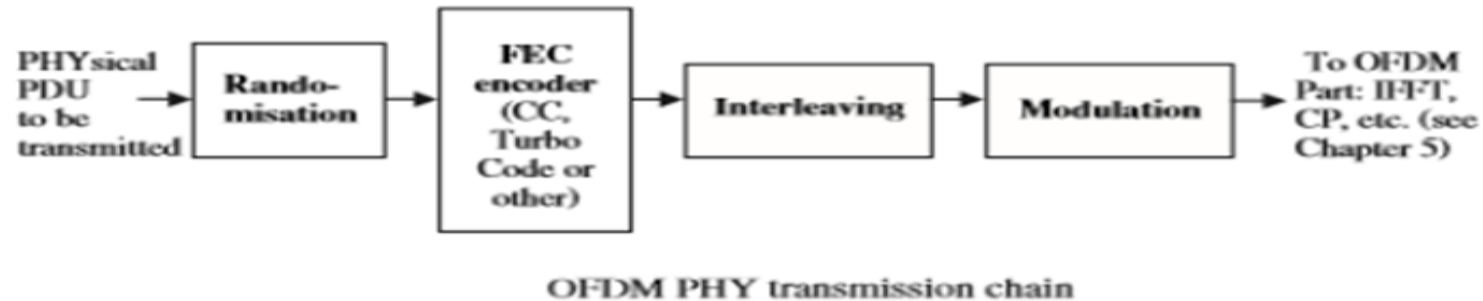
- **ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

Επέκταση διάρκειας μπαταρίας με λειτουργίες Sleep Mode, Idle Mode

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ του WiMAX 802.16m

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΙΣΟΔΟΥ / ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΞΟΔΟΥ - ΜΙΜΟ	DL: 2 × 2 , 2 × 4, 4 × 2, 4 × 4, 8 × 8 UL: 1 × 2 , 1 × 4, 2 × 4, 4 × 4
ΚΑΛΥΨΗ ΚΥΨΕΛΗΣ	Μέχρι 100 km
ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ (b/s/Hz σε km/h)	Άριστη απόδοση μέχρι 10 km/h Σταδιακή υποβάθμιση μέχρι 120 km/h Συνδεσιμότητα μέχρι 350 km/h Μέχρι 500 km/h ανάλογα με την συχνότητα λειτουργίας
ΕΥΡΟΣ ΖΩΝΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	5 – 20 MHz
ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ (MHz)	450–470 698–960 1710–2025 2110–2200 2300–2400 2500–2690 3400–3600

ΦΥΣΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΟΥ WiMAX 802.16m

Κωδικοποίηση Καναλιού: Προστατεύει τα ψηφιακά δεδομένα από σφάλματα, χρησιμοποιώντας κώδικες ανίχνευσης σφαλμάτων και κώδικες διόρθωσης σφαλμάτων

Τυχαιοποίηση: Παρέχει κρυπτογράφηση για την αποφυγή αποκωδικοποιήσεων από κακόβουλους δέκτες

FEC: Επιτρέπει την ανίχνευση ενός περιορισμένου πλήθους σφαλμάτων και την διόρθωση τους χωρίς αναμετάδοση.

Reed Solomon (RS)

Convolutional Turbo Code (CTC)

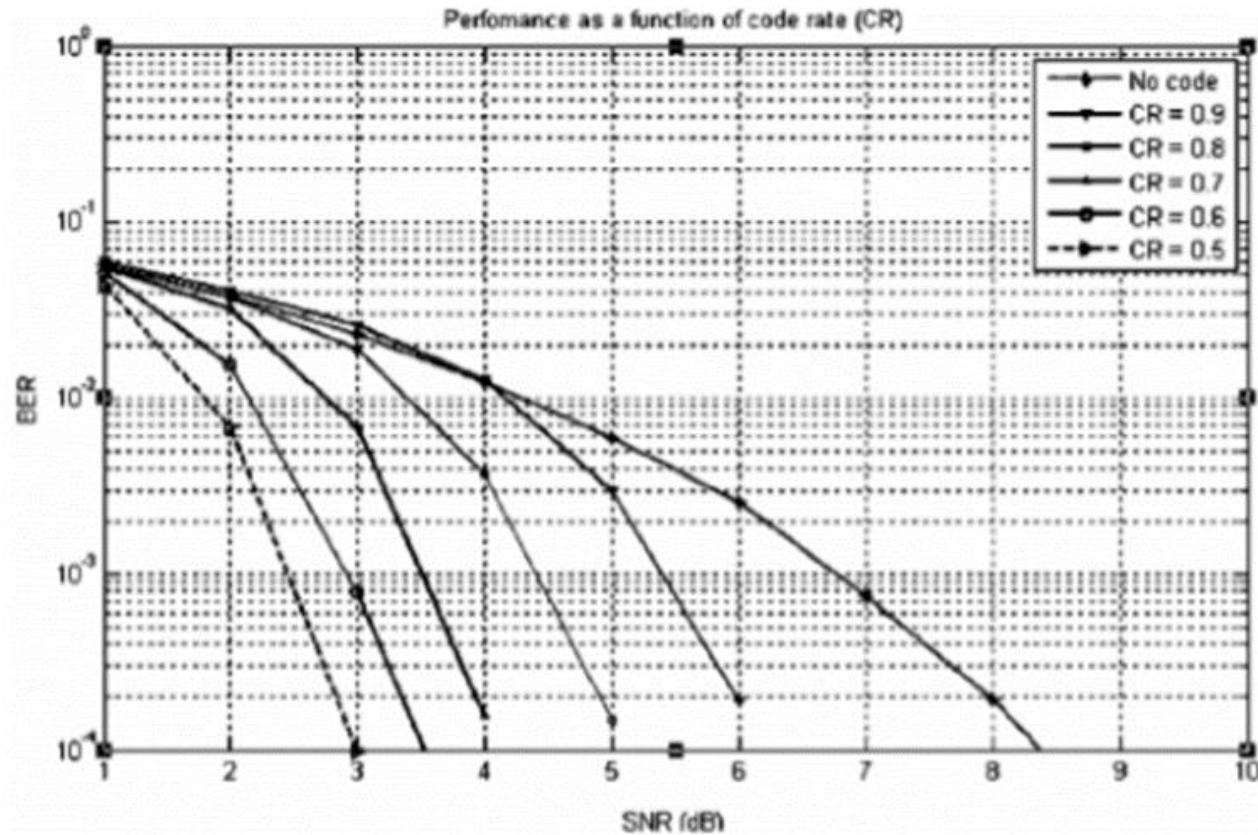
Block Turbo Coding (BTC)

Low Density Parity Check (LDPC)

Διάπλεξη: Εξαπλώνει τα bits στον χρόνο, έτσι ώστε αν υπάρχει μία διάλειψη ή ριπή θορύβου, τα σημαντικά bits από ένα μπλοκ δεδομένων να μην αλλοιώνονται ταυτοχρόνως

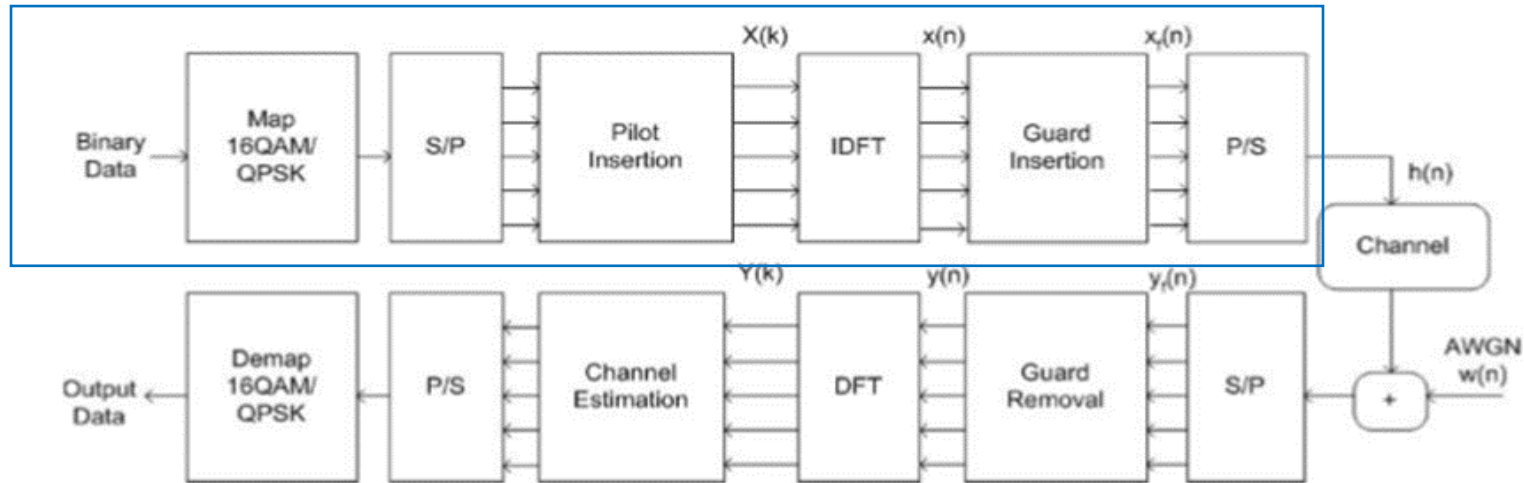
ΦΥΣΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΟΥ WiMAX 802.16m

Παράδειγμα αύξησης αποδοτικότητας συστήματος (BER) με χρήση Reed Solomon στο φυσικό επίπεδο
Σε κανάλι AWGN

BLOCK ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ OFDM

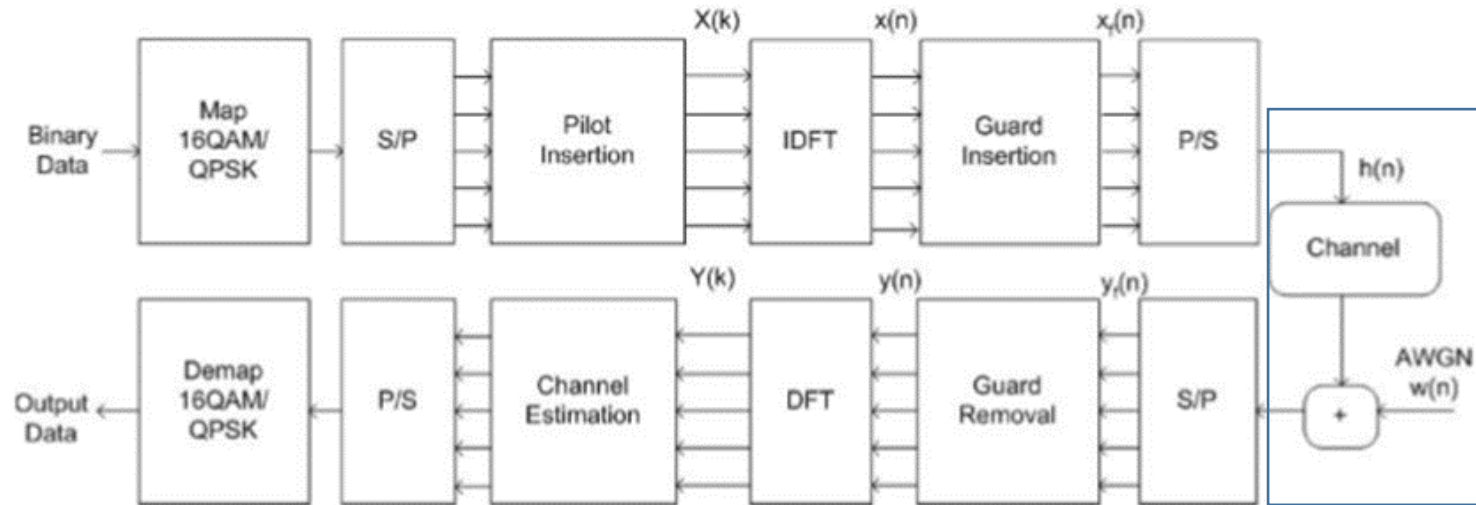
ΠΟΜΠΟΣ

Διαμορφώσεις: QPSK 2bits/symbol , 16QAM 4bits/symbol , 64QAM 6bits/symbol

Κυκλικό πρόθεμα: Προστασία του σήματος από την διασυμβολική παρεμβολή και την πολυδιάδοση

Πρόβλημα κλασματικού λόγου στιγμιαίας μέγιστης τιμής ισχύος προς την μέση τιμή ισχύος (PARP): Αυξάνεται ο ρυθμός εσφαλμένων bit. Αυτό οφείλεται στην ενισχυτική διάταξη που βρίσκεται στο τέλος του πομπού (Ενισχυτής Ισχύος), πριν το σήμα περάσει στο μέσο διάδοσης.

BLOCK ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ OFDM

ΜΕΣΟ ΔΙΑΔΟΣΗΣ

Απώλειες Διαδρομής: Η ποσότητα ισχύος του πομπού πρέπει να επαρκεί για να φτάσει το σήμα στον δέκτη.

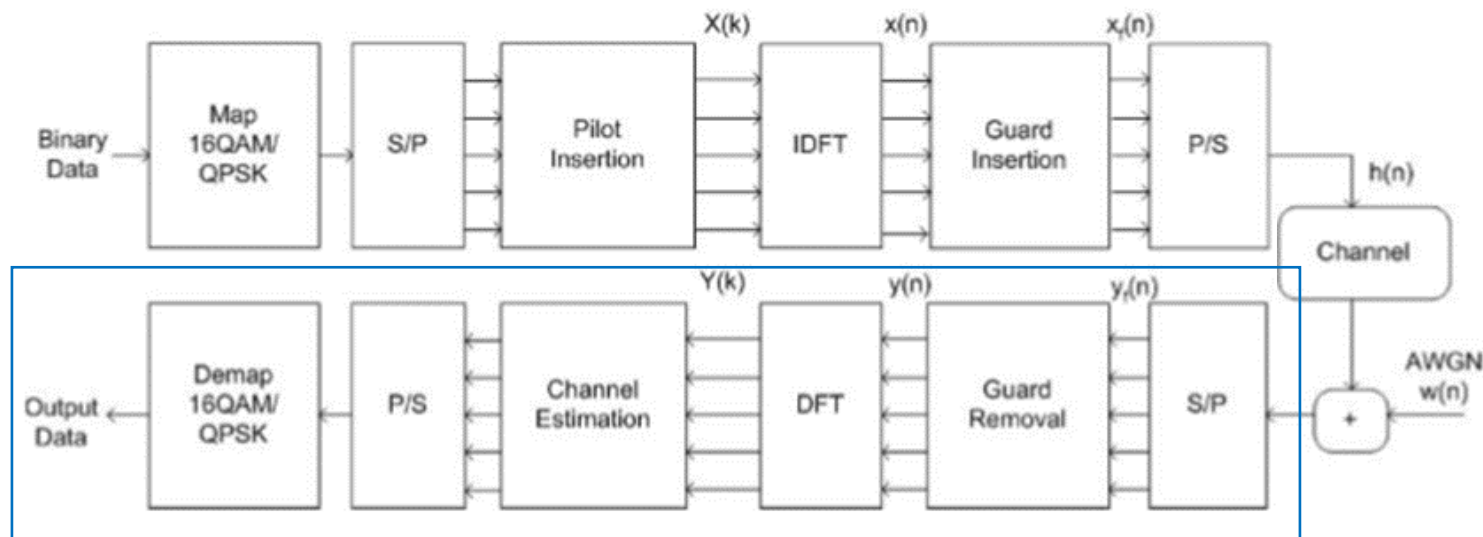
Πολυδιόδευση: Το σήμα λαμβάνεται από την κεραία του δέκτη από δύο ή περισσότερες διαδρομές.

Διάλειαψη: Οι πολλαπλές εκδόσεις του λαμβανόμενου σήματος από αποτέλεσμα αντανάκλασεων.

Σκίαση: Τα ηλεκτρομαγνητικά κύματα έρθουν αντιμέτωπα με γήινα αντικείμενα, μπορεί η φάση ή/και το πλάτος τους να μετατοπιστεί.

Διασπορά Doppler: Υπάρχει μετατόπιση ανάμεσα στον πομπό και στον δέκτη. (mobility)

BLOCK ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ OFDM

ΔΕΚΤΗΣ

- Ο δέκτης εκτελεί την αντίστροφη διαδικασία του πομπού.
- Με τον διακριτό μετασχηματισμό Fourier (DFT), ο δέκτης μπορεί να διαχωρίσει τα υποκανάλια συντηρώντας την ορθογωνιότητά τους.
- **Εκτίμηση καναλιού:** Χρησιμοποιούνται μέθοδοι για να γίνει γνωστή η κατάσταση του καναλιού. (παρεμβολές του μέσου διάδοσης) Η διαδικασία είναι απαραίτητα για MIMO συστήματα με αξιόπιστη επικοινωνία.

ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΗΜΑΤΟΣ

- **ΡΥΘΜΟΣ ΕΣΦΑΛΜΕΝΩΝ BIT (BER)**

$$\text{BER} = \lim_{N \rightarrow \infty} (n/N)$$

Ένα σφάλμα bit προκύπτει όταν το μεταδιδόμενο bit και το αντίστοιχο λαμβανόμενο bit στον δέκτη δεν συμφωνούν

- **ΡΥΘΜΟΣ ΕΣΦΑΛΜΕΝΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ (FER)**

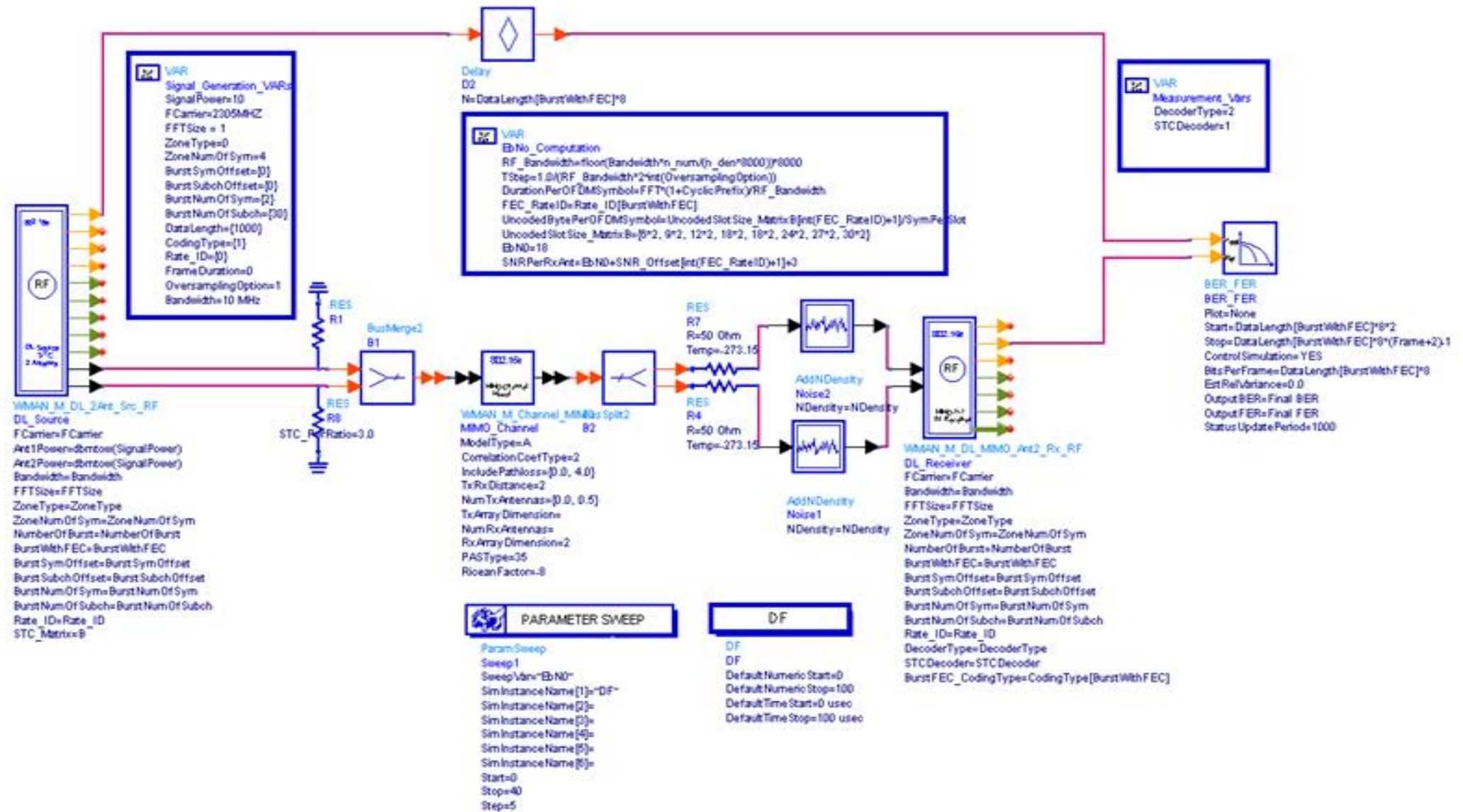
Χρησιμοποιείται για την απόδοση ενός δέκτη κινητού σταθμού

- **ΛΟΓΟΣ ΣΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣ ΘΟΡΥΒΟ (SNR)**

$$\text{SNR}_{\text{digital}} = E_b / N_0$$

Το BER ή FER σε συνάρτηση του SNR καθορίζουν την ποιότητα σήματος

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ADS

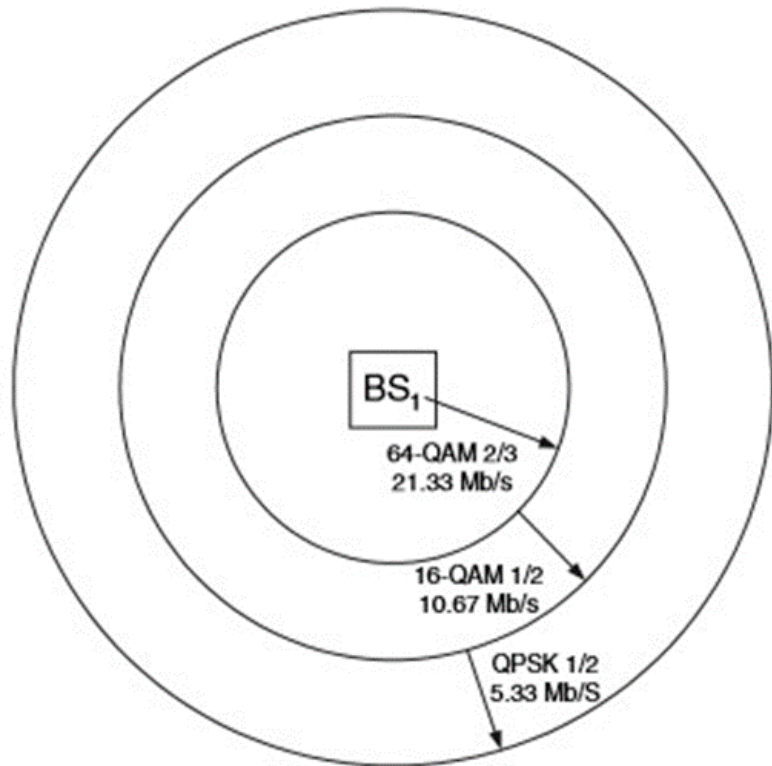

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ADS

Θέτουμε στο σύστημα τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

SIGNAL POWER	10 dBm
FREQUENCY of CARRIER	2305 MHz
DATA LENGTH	1000
RATE ID (MODULATION TYPE)*	QPSK, 16QAM, 64QAM
BANDWIDTH	10MHz
CYCLIC PREFIX	1/8 , 1/16 , 1/32
FFT	1024
FRAME DURATION	2 msec

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ADS

MODULATIONS	BITS / SYMBOL
QPSK	2
16 QAM	4
64 QAM	6

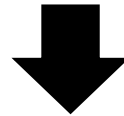
HIGHER ORDER MODULATION: Μικρότερη ραδιοκάλυψη - Μεγαλύτερος ρυθμός μετάδοσης δεδομένων

LOWER ORDER MODULATION: Μεγαλύτερη ραδιοκάλυψη - Μικρότερος ρυθμός μετάδοσης δεδομένων

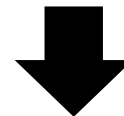
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΜΕ $CP = 1/8, 1/16, 1/32$

Με χρήση **μεγαλύτερου** Cyclic Prefix:

Μείωση αξιοποιήσιμου εύρους ζώνης

Μείωση της φασματικής απόδοσης

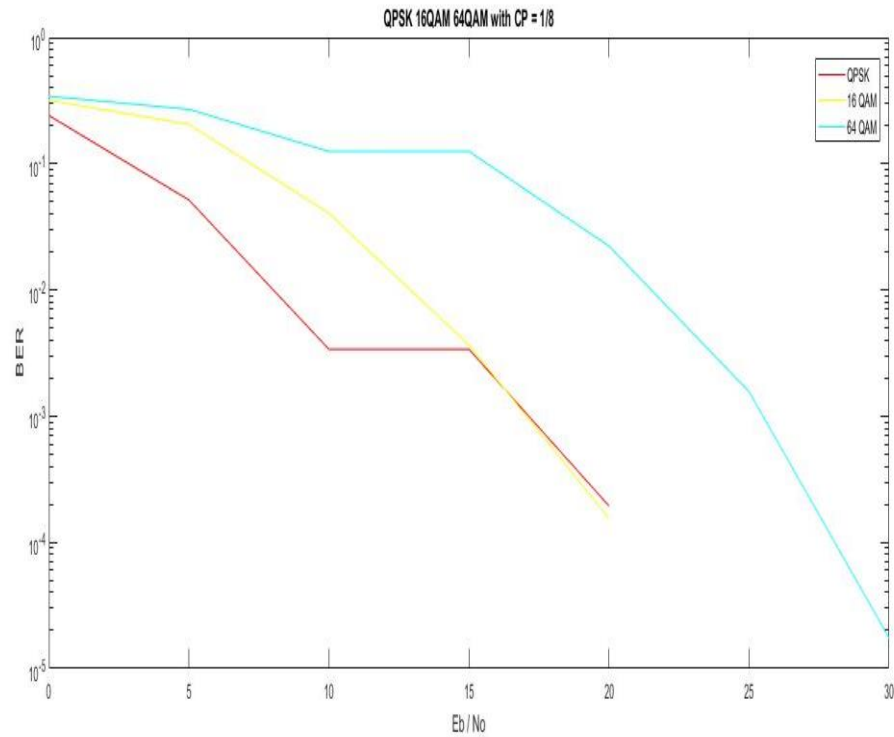

Μείωση του ρυθμού μετάδοσης πληροφορίας

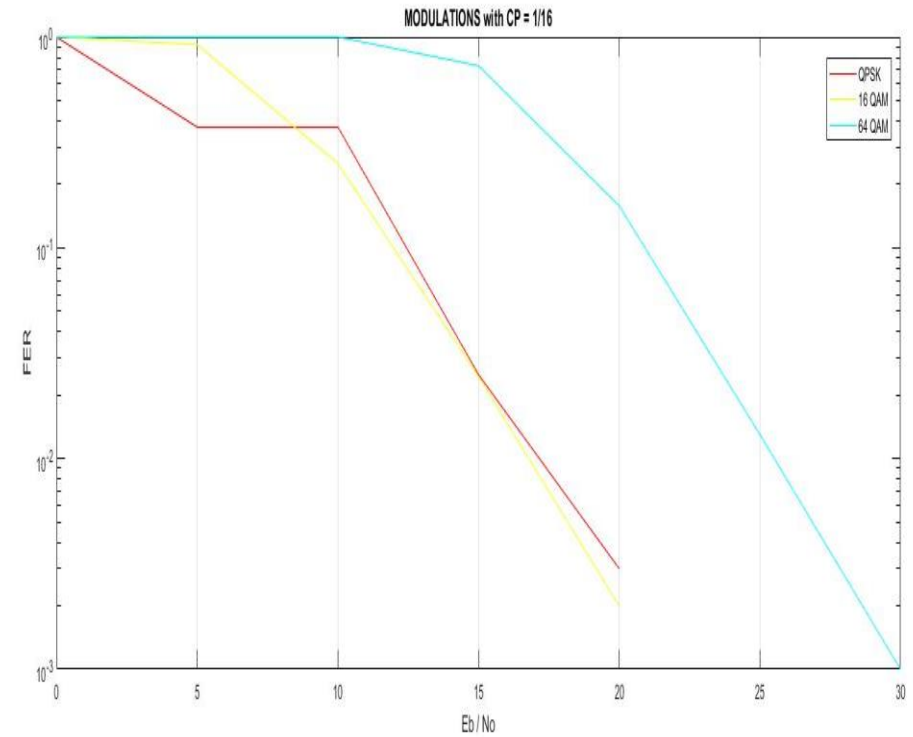

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΝΟΣ WiMAX MIMO ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕ CP = 1/8

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ BER

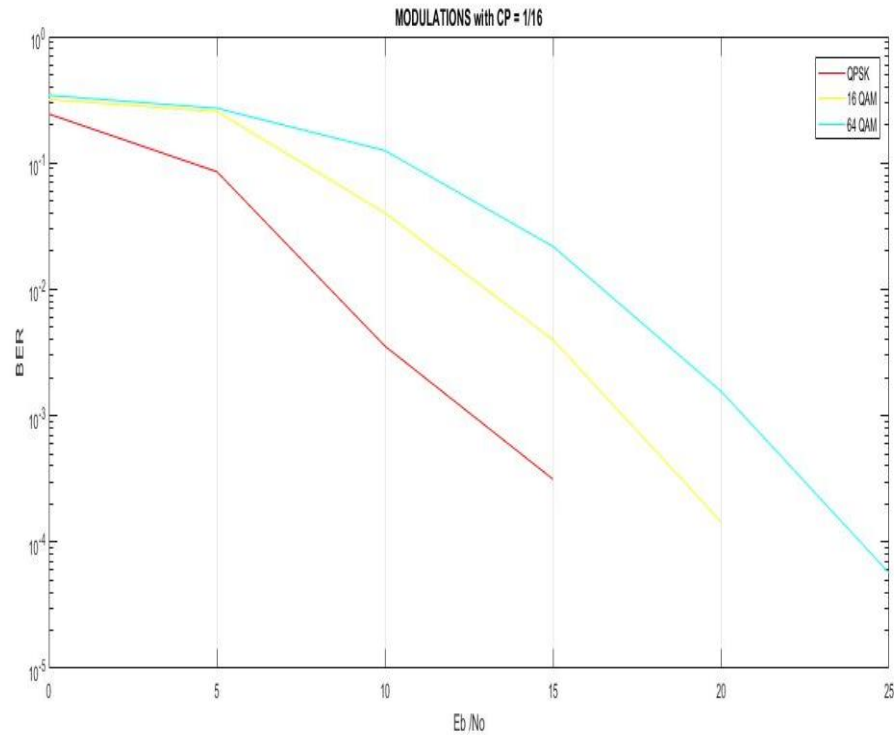

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ FER

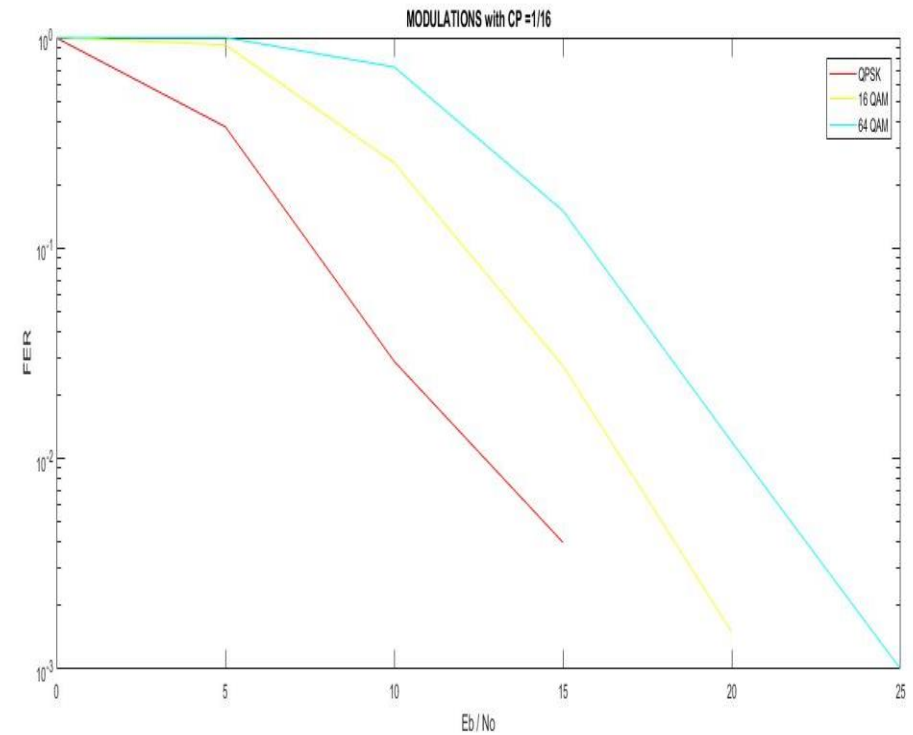

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΝΟΣ WiMAX MIMO ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕ CP = 1/16

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ BER

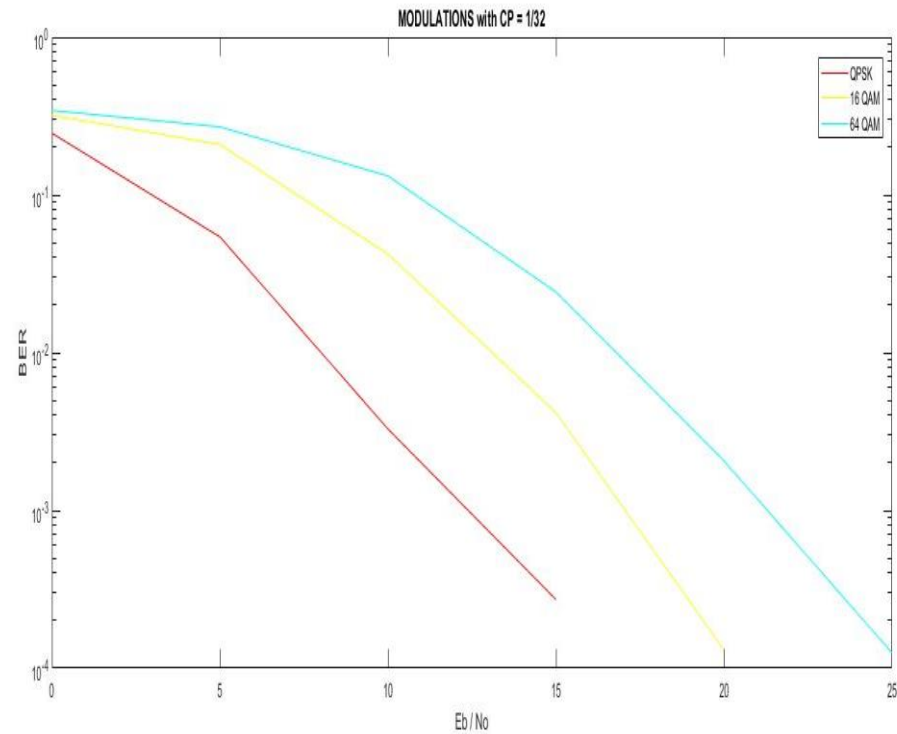

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ FER

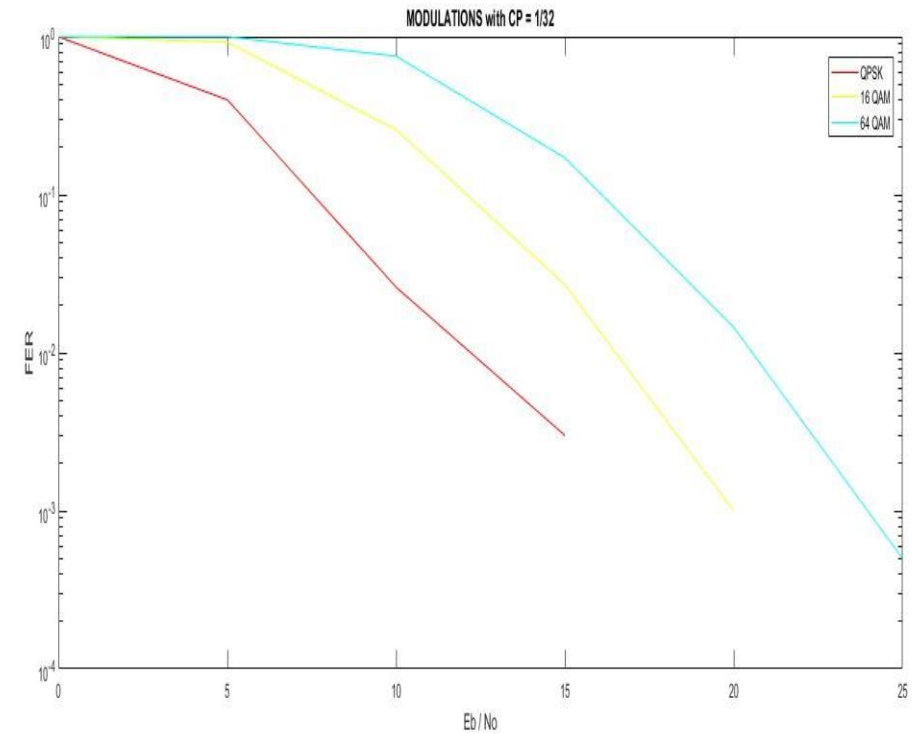

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΝΟΣ WiMAX MIMO ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕ CP = 1/32

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ BER

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ FER

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ $CP = 1/8,$ $1/16, 1/32$

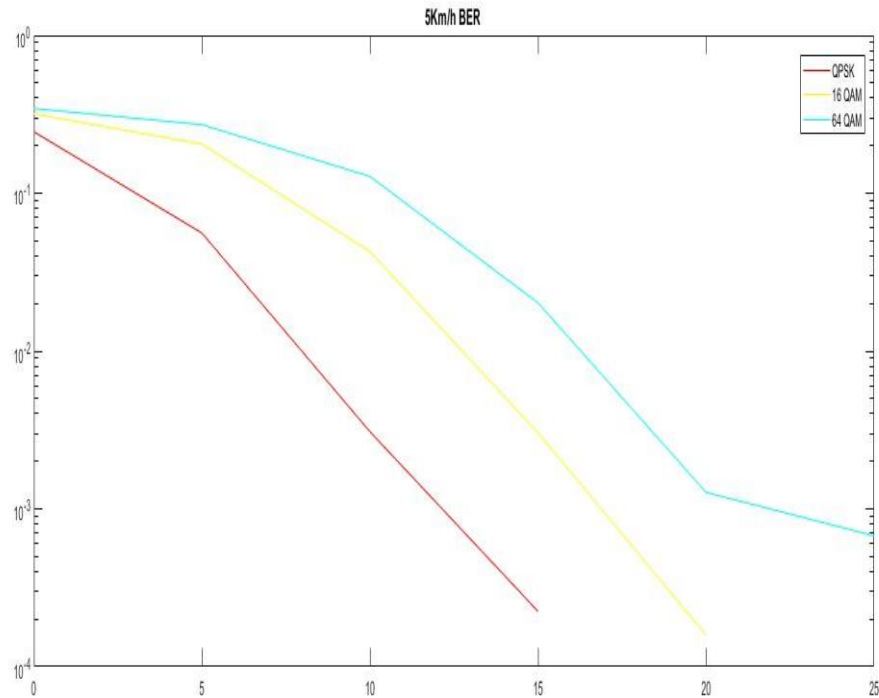
- IEEE 802.16m χρησιμοποιεί $CP = 1/16$ (WiMAX Forum)
- QPSK η απόδοση του συστήματος είναι καλύτερη συγκριτικά με τις υπόλοιπες διαμορφώσεις.
- 16-QAM και 64-QAM παρουσιάζουν καλύτερη απόδοση με μεγαλύτερο CP.
- 16-QAM παρουσιάζει καλύτερη απόδοση από QPSK για $CP = 1/8$, ενώ για μικρότερο CP έχει την ίδια απόδοση BER/FER.
- 64-QAM παρουσιάζει καλύτερη απόδοση για μεγαλύτερο CP.

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΜΕ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΔΕΚΤΗ

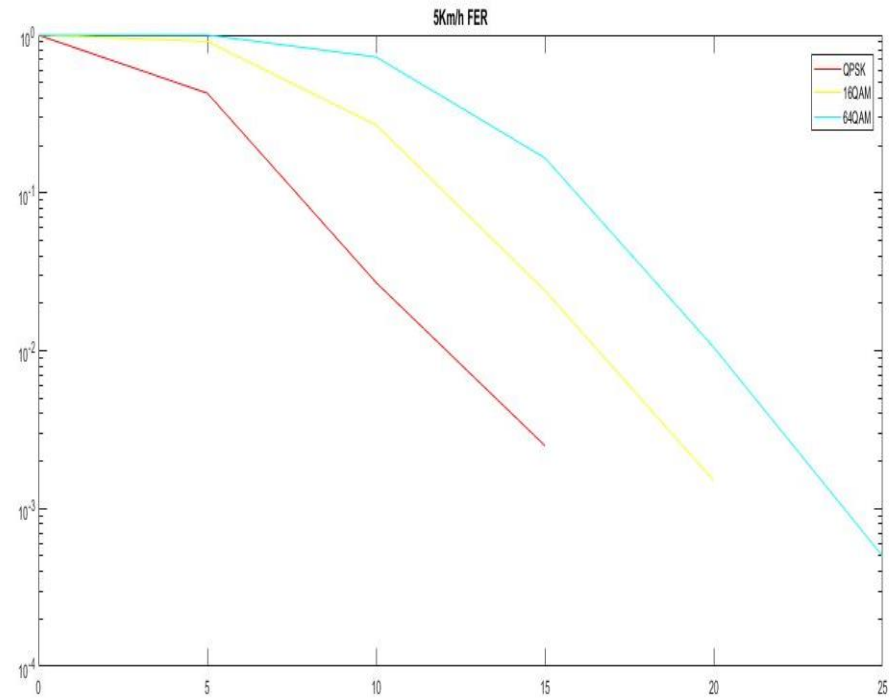
- Η ταχύτητα του κινητού σταθμού ορίζεται στα 5, 50, 100, 200 και 400 km/h.
- Θεωρητικά ως τα 10km/h έχουμε άριστη απόδοση και ως τα 120km/h έχουμε σταδιακή υποβάθμιση. Μπορεί να έχει συμβατότητα ως τα 350km/h.

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΝΟΣ WiMAX MIMO ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΔΕΚΤΗ 5km/h

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ BER

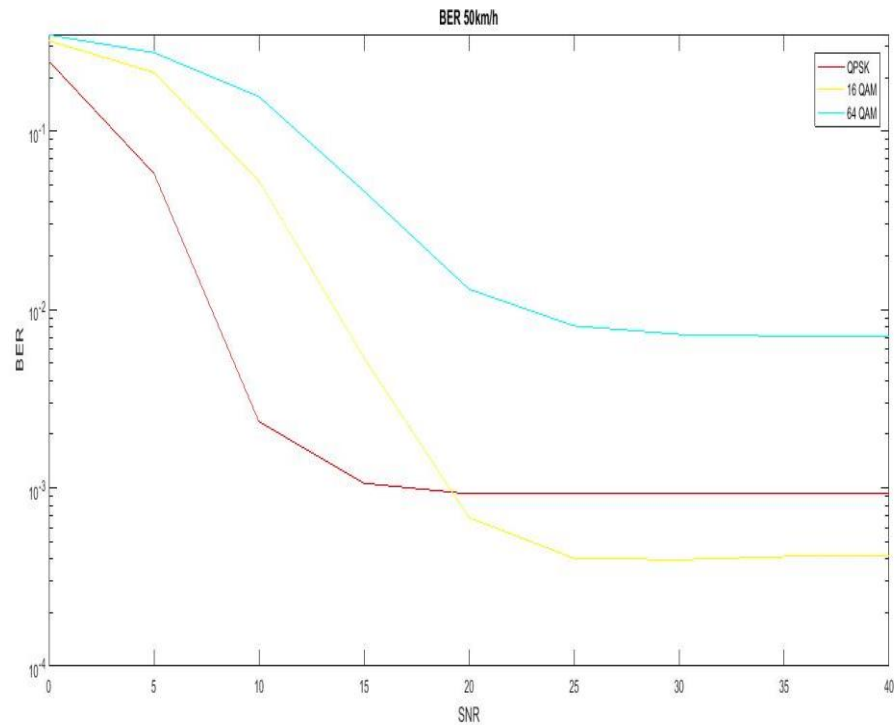

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ FER

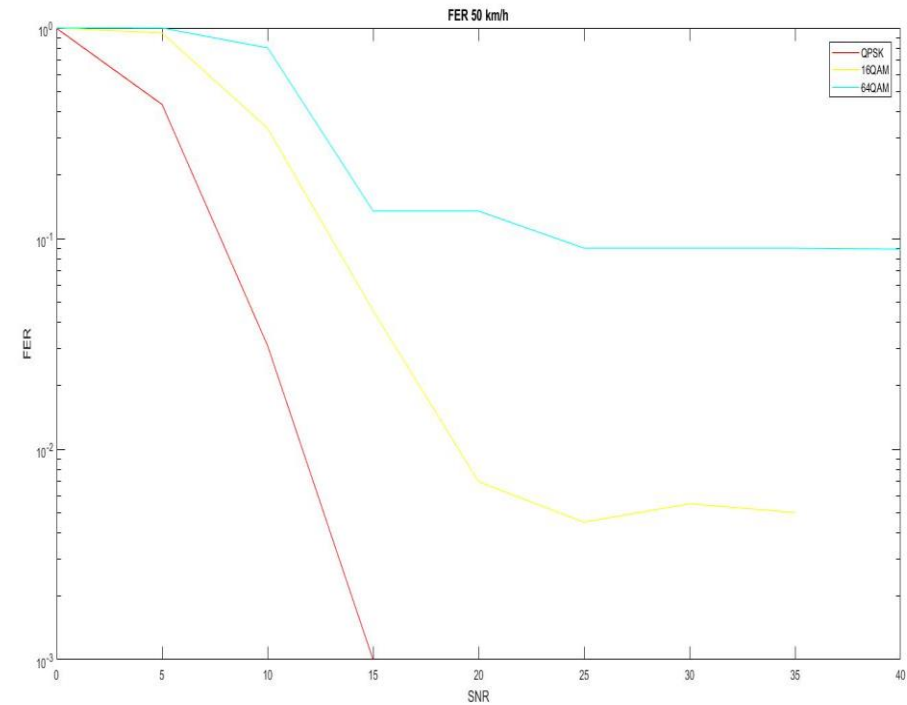

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΝΟΣ WiMAX MIMO ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΔΕΚΤΗ 50km/h

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ BER

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ FER

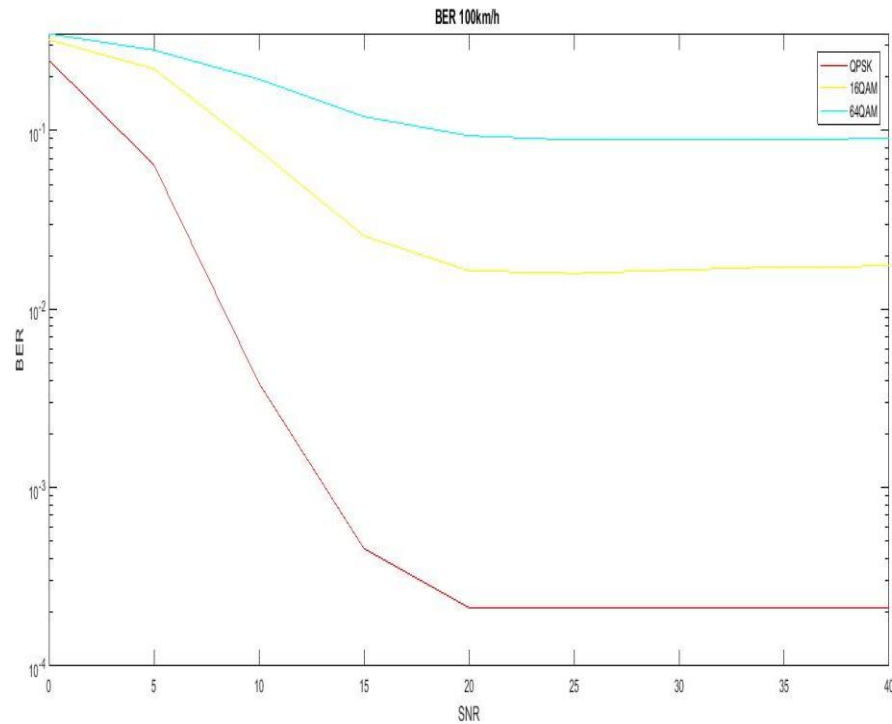
ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΜΕ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΔΕΚΤΗ

- Η ταχύτητα του κινητού σταθμού στα 5 και 50 km/h παρουσιάζει καλύτερη απόδοση.
- Η διαμόρφωση QPSK φέρει καλύτερη απόδοση BER/FER συγκριτικά με τις άλλες διαμορφώσεις.
- Η 64-QAM παρουσιάζει την χειρότερη απόδοση, για την ίδια τιμή $E_b/N_0 = 25$ στα 5 km/h και 50 km/h έχει αντίστοιχα $FER = 10^{-3}$ και $FER = 10^{-1}$.

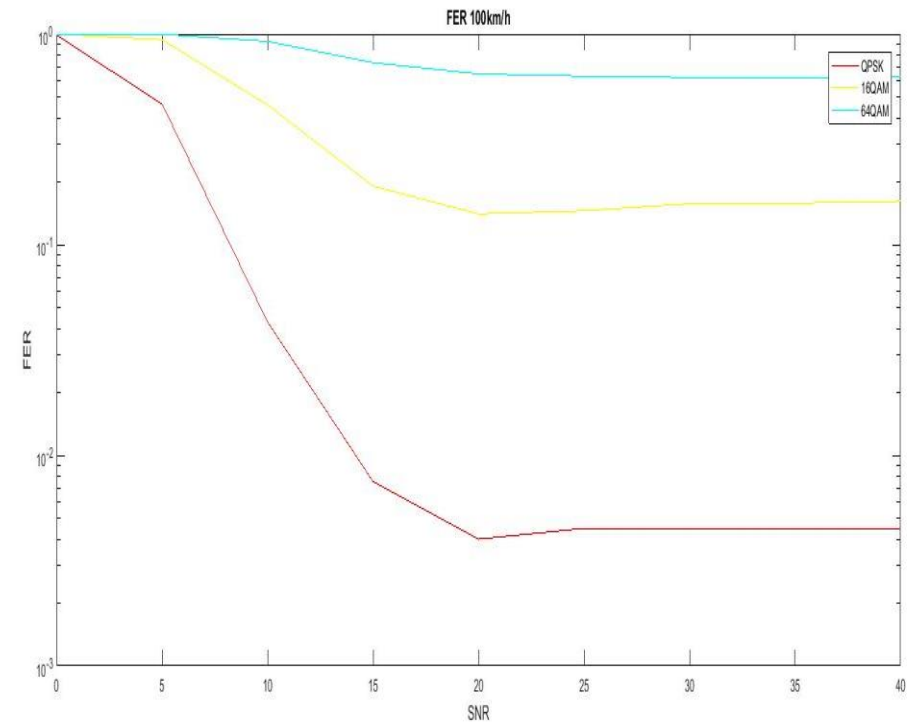

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΝΟΣ WiMAX MIMO ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΔΕΚΤΗ 100km/h

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ BER

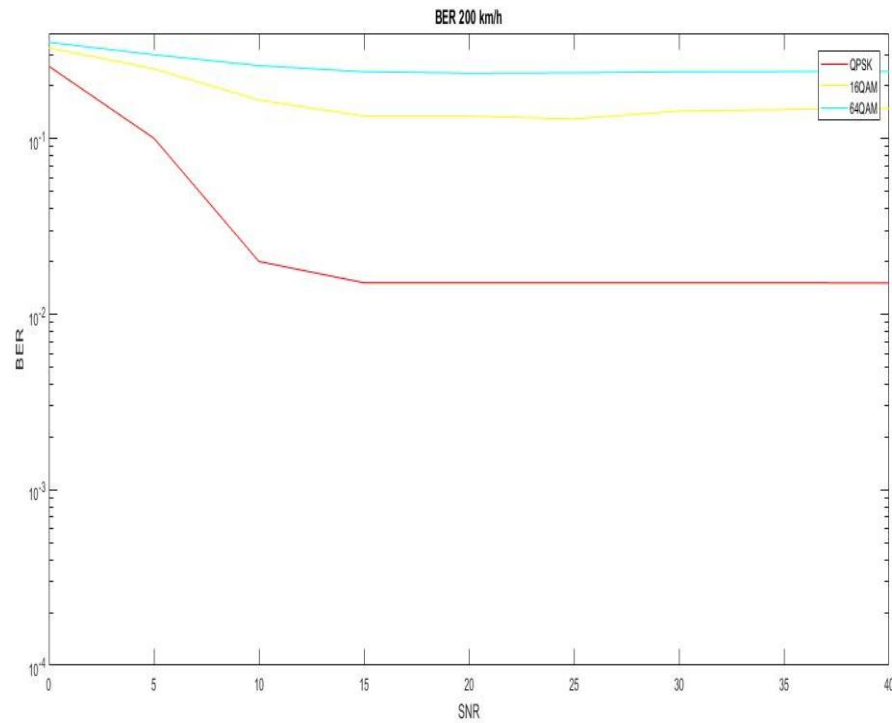

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ FER

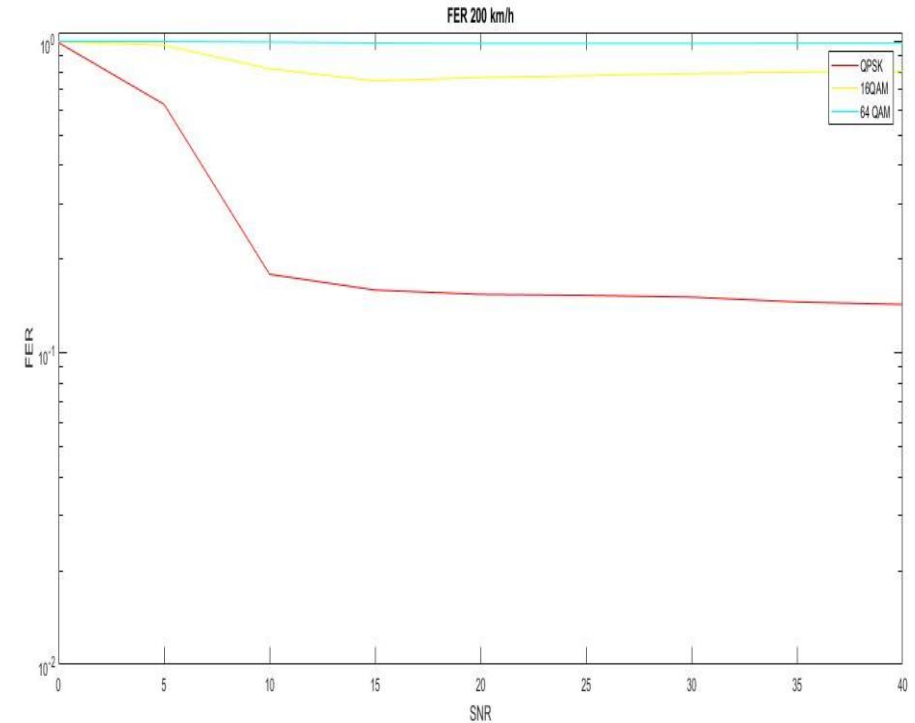

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΝΟΣ WiMAX MIMO ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΔΕΚΤΗ 200km/h

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ BER

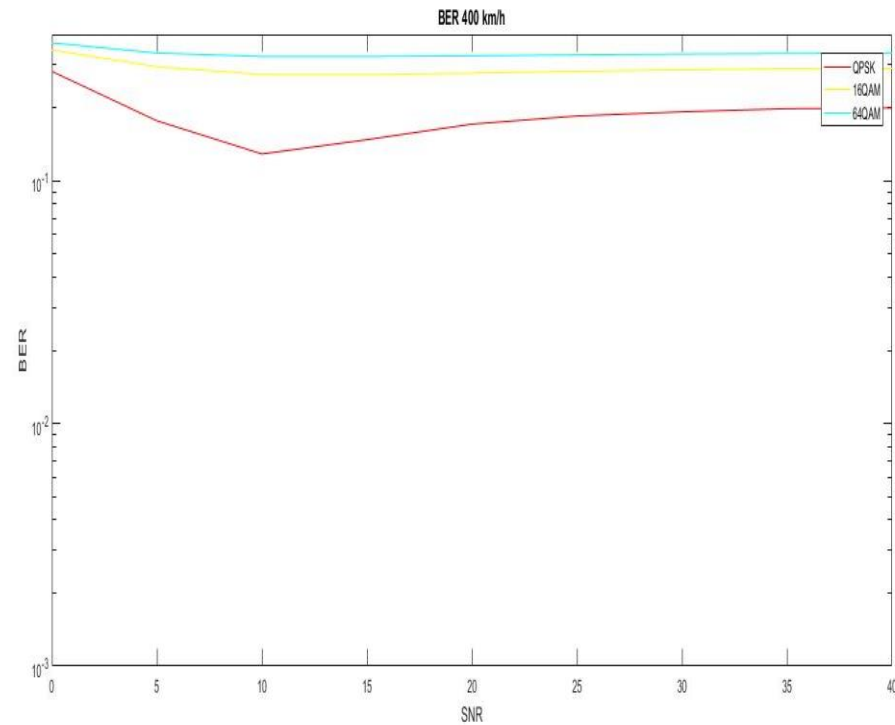

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ FER

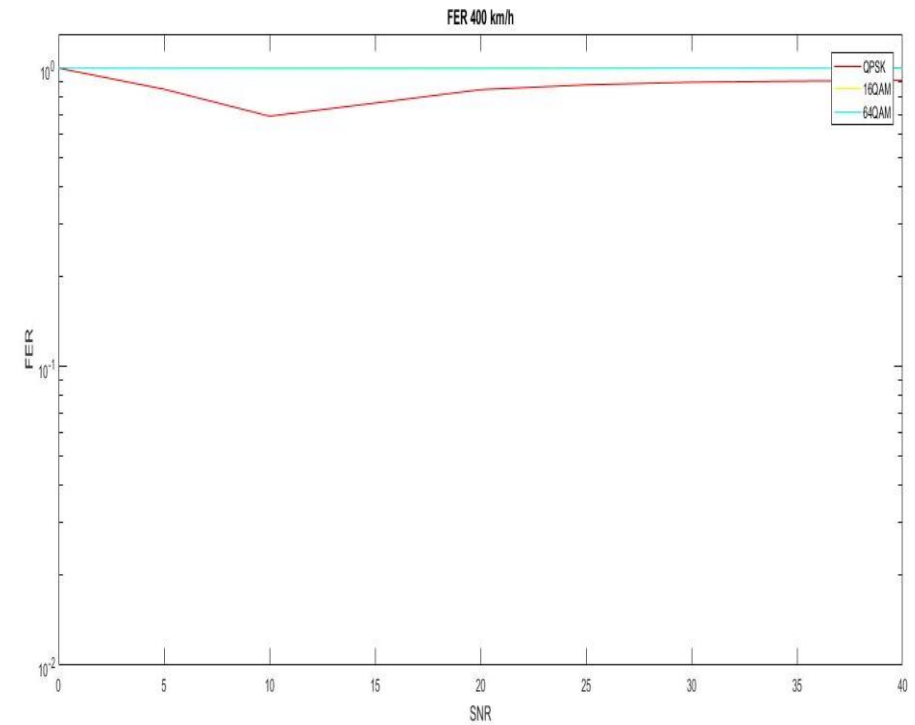

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΝΟΣ WiMAX MIMO ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΔΕΚΤΗ 400km/h

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ BER

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ FER

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΜΕ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΔΕΚΤΗ

- Παρατηρούμε ότι ο ρυθμός BER/FER αυξάνεται πάρα πολύ για ταχύτητα κινητού σταθμού 200 και 400 km/h και φθάνει σε επίπεδα όπου ο δέκτης στην πραγματικότητα δεν μπορεί να αποδιαμορφώσει το λαμβανόμενο σήμα.
- Τα σημεία στο διάγραμμα αστερισμού (IQ) των διαμορφώσεων 16-QAM και 64-QAM είναι πιο κοντά το ένα στο άλλο και συνεπώς μία μικρότερη στάθμη θορύβου μπορεί να τα μετατοπίσει και να αυξήσει το BER και το FER του δέκτη.
- Το φαινόμενο μετατόπισης Doppler θέτει περιορισμούς στο σύστημα λόγω κινητικότητας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Η αποδοτικότητα ενός OFDM συστήματος οφείλεται:
  - I. Στην ορθογωνιότητα των υποφορέων.
  - II. Στην εξάλειψη της διασυμβολικής παρεμβολής με χρήση CP
- Οι διαμορφώσεις χρησιμοποιούνται:
  - I. Ανάλογα με την υπηρεσία που προσφέρει το σύστημα κάθε φορά
  - II. Ανάλογα με την ραδιοκάλυψη και ρυθμό μετάδοσης δεδομένων που χρειάζεται το σύστημα κάθε φορά
- Το σύστημα μπορεί να μελετηθεί με διαφορετική διάταξη κεραιών MIMO, καθώς και με διαφορετική συχνότητα φορέα